

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XII. Multum ad perfectionem assequendam conferet, nullum data opera & deliberate defectum admittere, & in cœpto feruore flaccescere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

proportione singulis praefecturas distri-
buit: nam eum, qui decem talenta lucra-
tus erat, decem ciuitatibus praeposuit; qui
quinque, quinque ei regendas ciuitates
tradidit. Qua Dominus parabola indica-
re uoluit, quemadmodum rex ille seruo-
rum suorum industriam ac fidelitatem
mercede nimium quanta est remunerat-
us (quae enim decem talentorum est ad
decem ciuitates florentes proportio?) pa-
ri modo, si nos inspirationes Dei opere i-
pso exequamur, & in illa correspondetia
fideles simus, nimis quam magno, excelsi-
mo, & aucto nobis seruire diuina sua
Deum dona multiplicaturum. Et contra,
si non pro eo, ac oportet, datori respon-
deamus, non modo nobis, quod ante da-
tum erat, auferendum, verum etiam pla-
gis uapulatos multis, ut seruus ille de-
ses, qui accepto à Rege talento nihil om-
nino lucratus erat, nec peculium re-
gum adauxerat.

Plin. lib. 35.
nat. hist. c. 10.

Notissimus ille pictor Apelles nūquam
tot tantisque occupationibus distinebatur,
quin suam quotidie arte exerceat, sem-
per aliquid pingendo; hinc tempus inter-
dum negotiis occurrentibus suffurando,
dicere solebat: Hodie nullam lineam du-
xi: quod inde uelut proverbium usurpari
in quolibet officio & arte coepit, dum se-
dies praeterijt, qua quis eam nec coluit,
nec exercuit. Atque inde Apelles tam per-
fectus & consummatus pictor euasit. Quo-
circa si & tu perfectus & completus esse
Religiosus vis, nulla tibi dies abeat, qua
non aliquam in uirtute lineam ducas, &
aliquid proficias: Quotidie aliq̄ ex ope-
ribus, quae agis, defectū tolle; hoc quippe
modo in dies ea fient & meliora & perfe-
ctiora. Et cum meridianum conscientiae
examen institues, perpende & examina,
num media illa dies tibi abierit, nulla dū
in uirtutibus lineola ducta, ac tum dici-
to: *Hodie, eheu! nullam lineam duxi*; id est,
hodie in uirtutis uia ne vno quidem passu
progressus sum, hodie in nulla me re mor-
tificauit, hodie ne vel unum humilitatis a-
ctum exercui, cum tamen eius exercende
occasiones non defuerint. Inaniter mihi

hæc media dies effluxit, sed reliquā partē
melius traducam, & crastinam et melius.
Hoc modo si proceſserimus; paulatim
multum in uirtutū stadio progrediemur.

CAPVT XII.

*Multum ad perfectionem assequen-
dam conferet, nullum data opera &
deliberate defectum admittere,
& in cæpto feruore fla-
uescere.*

NON parum quoque in uirtute & per-
fectione proficiemus, si nullam deli-
berate ac studio imperfectionē cōmitte-
re procuremus. Duo sunt imperfectionū
& culpārū uenialium genera: alia, in quas
etiam impingunt illi, qui Deum timent,
idque uel ex fragilitate, uel ignorantia, uel
inaduerſetia; et si non sine aliqua sua ne-
gligentia Norūt potro & sentiūt ipsi serui
Dei, quiq; in ueritate coram eo ambulāt,
has sibi non amaritudinis, sed humilian-
di sui occasionem esse; nec suum propter
has ab ipsis Deum uultum auertere; nec
succensere; imo uero nouum quendam
sibi à Domino postea fauorem, & nouum
spiritus vigorem, ob humilē illum suum
idcirco ad Deum recursum dari re ipsa
experiuntur. Sunt uero & alia culpæ &
imperfectiones, quas tepidi & in seruitio
diuino segnes aduertenter & data opera
committunt. Magna hæc impediunt bona
nobis haud dubie danda, si in eas nō im-
pingeremus. Atque ob has sæpe suam à no-
bis Dominus uultum in oratione auerſit.
& plurimas nobis gratias conferre desi-
nit. Quocirca si & proficere, & multas
caelitus gratias recipere uelimus, demus
operam, ne quas culpas deliberate & sci-
enter faciamus. Sufficere nobis debent il-
lae, quas aut ex ignorantia, aut inaduer-
ſentia consciscimus, nullas à parte nostra
iis addamus. Scilicet, illa in oratione dis-
tractiones sufficiunt, quae ob imagina-
tionis inconstantiam nobis inopinato
ingruunt; uoluntarie uero & deliberate

Lud. Blof. in
Specul. spirit.
c. 6.

Venialium
culparum
duo genera.

nullas ipsi nobis accersamus. Satis sint illae imperfectiones, quas ex fragilitate, in regularum violatione committimus, ut necesse non sit eas ex professo & proposito infringere.

Basilius.

S. Basilius aliud quoddam perfectionis comparandae medium proponit, ipsumque ad breuissimo tempore plurimum proficiendum, perutile esse dicit: nimirum non esse in virtutis via, aliqua diuerticula ad interquiescendum comparata, facienda. Sunt siquidem, qui subinde quidem interruptis vicibus, heroica quaedam molimina aggrediuntur, sed mox eadem omittunt & interquiescunt. Quod semel coepisti, fortiter urge, & huiusmodi declinatoria deuita: nam in hac vitae spiritualis via magis defatigaberis subinde interquiescens, quam si semper pergas, nec usquam substas. Circa quod magnum est inter spiritualia & corporalia exercitia discrimen: quia *raro operando deficit, spiritus operando proficit*; & quo in suis exercitiis corpus magis operatur & laborat, eo magis defatigatur & languescit; at quo spiritus magis exercetur & agit, plus virium vigorisque acquirit.

Paul. Manut. in Ad. 19.

Lib. vii. de penit. c. 10.

Atque hoc illo significatur adagio: *Arcum frangit intentio, animum remissio.* Unde sanctus Ambrosius sic ait: *Quem admodum facilius est in peccatum non labi, & innocentiam primaeuam conseruare, quam post lapsum veram sinceramque penitentiam agere: ita facilius longe, orationis ac deuotionis feruorem est conseruare, quam postquam ad dies aliquot eam penitus quis omiserit, ad eam postliminio reuerti.* Faber ferrarius ferrum iam ab igne candens fornace educens, quia id tum molle est, atque ad quamlibet, quam is malleo tundendo ei dare voluerit, formam recipendam dispositum, ipsum penitus frigescere non finit: verum antequam totum frigescat, fornaci reinserit, ut statim rursus tale sit, quale ante paulo exstiterit. Pari modo nobis videndum, ne vnquam deuotionis calorem penitus intermori sinamus. Si enim is refrigescat, & cor indurescat,

non nisi ægerime ad primum feruorem redire poterimus. Atque ita, quotidiana edocti experientia fieri videmus, ut, quantumuis insignem aliquis in virtute progressum fecerit, si ad tempus non nihil ab ea is colenda interquiescat, breui illo tempore, quo distrahitur, & bona sua exercitia omittit, simul & semel perdat, quod antea longo tempore magnoque labore compararat, ut ne vestigium quidem eorum, quae ante habuerat, superesse, & eodem ipse, ob eam, quam experitur, difficultatem, redire vix aliquando posse videatur. E contra, qui cum feruore procedunt, & deuotionis calorem semper integrum fouere ac conseruare student, bona sua exercitia semper continuando, inque iisdem indefinenter perseverando, & facile in primo suo vigore manent, & breuissimo tempore insignem progressum faciunt. Rei huius ratio etiam haec est: quia hi nullum tempus amittunt, ne destruant, quae ante construxerunt, cum vice versa tepidi & desides, ob suas illas interruptae quietis vias & renouationes, toto tempore aliud non agant, quam construere & destruere, texere & dissoluere; itaque nunquam suam telam pertexunt, priores vero non modo structa non destruant, verum etiam semper longius progrediuntur, & continuo suo exercitio maiores sibi quotidie vires, ac maiorem ad plura ac meliora agenda acquirunt facilitatem. Atque hoc est quod dixit Sapiens: *Egestatem operata est manus remissa; manus autem fortium diuitias parat.* Et, *Anima operantium impugnetur.* Senex quidam Eremicola hanc inter Religiosos tepidos & remissos, & alios sedulos & feruentes comparationem instituebat; illos siquidem, qui nescio quo senectutis praetextu ut defatigatos se gerunt, inque suo profectu spirituali ulterius progredi nolunt, similes esse aiebat veteribus Principum aedulis, qui nullum iam amplius, ut emeriti, in aula famulatum praestant, sed tantum inani specie ad ostentationem in aula versari permittuntur, & totos dies ad ianuas magnarum

gnatum in atrijs narratiunculis enarrandis impendunt. Datur quidem illis diurnum cibi dumentum, & sportula solita, eum famulis veteranis, & iam amplius apud Principem non agunt, nec nouam vel maiorem apud illum gratiam indies aucupantur, imo vix iam vlla in aula illorum superest memoria. Contra nouos & iuniores clientes tam in domini sui famulatu videbis diligentes & sollicitos, vt nullam toto die quietem inueniant, nullum ab opere ipsis otium detur, imo tam nauos, vt vix dum plene suam verbo vel nutu Dominus indicarit mentem, quin illius hi iussa exacte adimplerint. Hi sunt Principum intimi, hi in illorum se beneuolentiam indies magis & magis insinuant. Quibus proinde Religiosos impigros & feruidos assimilare possumus.

CAPVT XIII.

*Alia tria media proponuntur, ad in
virtutum studio proficien-
dum.*

BASILIVS Magnus aliud egregium ad bene proficiendum medium nobis suggerit, quod & alii post eum communiter Patres dare solent: vt videlicet oculos in meliores, & in eos, qui virtutibus magis excellunt, & præ cæteris illustriores sunt, consiciamus; atque eos deinde imitari studeamus. Idem consulebat Beatus Antonius dicebatq; bonum Religiosum instar apis, ex omnibus, quos hinc inde videt, aliquot flosculos colligere debere, vt ex eis dein mel suum conficiat; ab vno videlicet modestiam, ab alio silentium, ab hoc patientiam, ab illo obedientiam, ab alio demum in differentiam & resignationem. Id in vno quoque videlicet notandum est, quo excellit, vt ipsum deinde imitari conemur. Quod & ipsum legimus fecisse, vnde etiam tam eximius & illustris sanctimonia euasit. Hoc vnum de maximis bonis est, quæ in Religione habemus, & ob quod sanctus

Hieronymus cœnobiticam solitariam, & in multorum congregatione viuentes anachoretis anteponit, & cur satius ac melius esse iudicet in illa, quam in hac viuere: *Vt ab alio, inquit, discas humilitatem. ab alio patientiam; hic te silentium, ille te doceat mansuetudinem.* Philosophus quidam, Carilus nomine, inter Lacedæmonios magni vir nominis, & in primis illustris, rogatus, æquanimam Rempublicam omnium censeret optimam; Eam, inquit, in qua inuicem ciues contendunt, æquis eorum reliquis ciuibus suis virtute futurus sit maior, idque sine vlllo tumultu & seditione. Cum porro & hoc inter alia plurima nobis in Religione iam Dominus beneficium præstet, vt inam id, eo dante, perpetuum sit. Magnæ quidem in omnibus pene mundi Rebus publicis contentiones & æmulationes sunt; sed eæ aut circa opes, aut punctum honoris versantur: qui autem de virtute cum alio decertet, vix vllum ibi inuenies. In Religione vero, quæ Dei bonitas & misericordia est, omne eam profitentium studium circa propriam abnegationem, & quotidianum in studio virtutis & perfectionis progressum versatur, hinc omnes ipsorum concertationes & æmulationes eo spectant, vt quisque alium virtute antecellat, hicque illo sit vel humilior, vel obedientior; atque id sine vlllo strepitu, murmurationibus, dissensionibus, sed cum sancta quadam inuidia, & laudabili æmulatione. Et sane non parua gratia & beneficium est, sed & insigne & incomparabile, & ad eam nos à Deo vocatos esse Religionem, in qua virtus colatur, & in pretio sit, in qua insignis Theologus, & eloquens concionator non ideo magnifit & æstimatur, quod doctus sit, & egregie concionetur, sed quod animi demissione, & sui mortificatione emineat: in qua denique omnes vterius in virtute semper progredi allaborat, suoq; singuli exemplo inuicem ad etiam vterius contendendum animant. Tam bona igitur hac occasione, quæ ad hoc medium

EXCR-